

PID-5 A full

Inventarul de personalitate pentru DSM-5 (PID-5 A full)

(descriere sintetică/ pentru cercetare)

Copyright CONSTANTIN Ticu

tconst@uaic.ro,

(004) 0744 643 467

Descriere PID-5 A full

Inventarul de personalitate pentru DSM-5 (PID-5 A full), permite evaluarea posibilităților tendințe dezadaptative sau disfuncționale, în termeni de trăsături de personalitate derivate din Big Five Model, Inventarul PID-5, fiind propus de APA (American Psychiatric Association) ca model alternativ de diagnostic la DSM - V.

PID-5 A full asigură evaluarea a **25 de trăsături dezadaptative**, 10 trăsături dezadaptative nespecifice unui domeniu (asumarea de riscuri; limitare afectivă; perfecționism rigid; perseverare; submisivitate; suspiciune; nevoia de atenție; duritate; deprimare; ostilitate) și 15 trăsături dezadaptative grupate în cinci domenii/trăsături negative (polul negativ) a celor cinci factori ai personalității ai Big Five Model:

- **AFECT NEGATIV** (Nevrozism +) - *abilitate emoțională, anxietate, teama de abandon;*
- **DETAȘARE** (Introversiune –) - *retragere socială, anhedonie, evitarea intimității;*
- **ANTAGONISM** (Agreabilitate –) - *manipulare, necinste, grandomanie;*
- **DEZINHIBARE** (Conștiinciozitate –) - *iresponsabilitate, impulsivitate, distractibilitate;*
- **PSIHOZĂ** (Deschidere +) - *convingeri neobișnuite, excentricitate, dereglare perceptivă.*

PID-5 – Adult este un chestionar pe bază de autoraportare, format din 224 de itemi (aserțiuni), pentru adulții în vârstă de peste 18 de ani, răspunsurile la fiecare aserțiune fiind solicitate pe o scală în 4 trepte, de la "0" ("Foarte fals sau Adesea fals") la "3" ("Foarte adevărat sau Adesea adevărat"). Analiza statistică a răspunsurilor la cei 220 de itemi (aserțiuni) permite estimarea gradului de dezvoltare a 25 de dimensiuni disfuncționale (și a celor 5 domenii de disfuncționalitate), pe un interval în 4 trepte:

- 0 - absența unor tendințe;
- 1- posibile tendințe, cu manifestări adaptate și funcționale;
- 2- tendințe dezadaptative ușoare sau moderate, prezente frecvent;
- 3 – tendințe dezadaptative evidente, trăsături disfuncționale prezente sau perturbare severă.

În Raportul de evaluare PID-5 A full, pentru cele cinci domenii (AFECT NEGATIV, DETAȘARE, ANTAGONISM, DEZINHIBARE și PSIHOZĂ) reprezentarea grafică a rezultatelor este realizată pe o scală în 8 trepte, primele două trepte (0 și 1) corespunzând absenței unor tendințe, următoarele două (2 și 3) ilustrând posibile tendințe, în timp ce următoarele trepte atenționează asupra unor tendințe dezadaptative ușoare/moderate (4 și 5) sau asupra unor tendințe dezadaptative evidente, disfuncționale (6 și 7).

PID-5 A full a fost dezvoltat sub egida APA (American Psychiatric Association) pentru a fi folosit în paralel cu interviul inițial al pacientului și pentru monitorizarea evoluției pacientului. Acest instrument poate fi utilizat în evaluare sau cercetare ca instrument complementar, util în luarea deciziilor clinice și nu ca singura bază

pentru efectuarea unui diagnostic clinic. Pentru a urmări schimbarea în timp a severității disfuncționalității persoanei monitorizate, se recomandă ca instrumentul să fie completat la intervale regulate, așa cum este indicat clinic, în funcție de stabilitatea simptomelor individului și de condiția tratamentului. Scorurile permanent ridicate pentru o față sau un domeniu pot indica zone semnificative și problematice, astfel încât persoana care primește îngrijire ar putea necesita o evaluare, un tratament și o urmărire ulterioară.

APA solicită clinicienilor și cercetătorilor să furnizeze date suplimentare cu privire la utilitatea instrumentelor pentru caracterizarea statutului pacientului și îmbunătățirea îngrijirii pacientului la <http://www.dsm5.org/Pages/Feedback-Form.aspx>.

Timp mediu de completare a chestionarului on-line: 35 de minute (între 20 și 50 minute).

FACTORII PID-5 ^{A full}

AFECT NEGATIV

(+) *NEGATIVST(Ă)*, cu trăirea frecventă și intensă, la un nivel ridicat, a unui spectru larg de emoții negative (ex: anxietate, depresie, vinovăție, rușine, îngrijorare, mânie) și a manifestărilor comportamentale (ex: auto-vătămare) și interpersonale (ex: dependență) corespunzătoare.

Labilitate emoțională

(+) Instabil(ă) din perspectiva trăirilor emoționale și a dispoziției; emoțiile sunt declanșate cu ușurință, sunt intense și /sau disproporționate față de importanța evenimentelor sau situațiilor.

Anxietate

(+) Îngrijorat(ă), cu trăiri persistente de neliniște, nervozitate, panică sau tensiune ca răspuns la diverse situații percepute ca fiind incerte, la efectele negative ale unor experiențe neplăcute din trecut sau de posibilitatea de a se întâmpla lucruri negative în viitor.

Teama de abandon

(+) Dependent(ă) de ceilalți, se teme să fie lăsat singur în urma respingerii de către și /sau separării de persoanele importante, din cauza lipsei de încredere în capacitatea de a se descurca singur, atât fizic cât și emoțional.

DETAȘARE

(+) *DETAȘAT(Ă)*, evită experiențele socio-emoționale incluzând aici atât retragerea din interacțiunile interpersonale (de la interacțiuni ocazionale, cotidiene, până la relații de prietenie și intime) cât și limitarea trăirii și exprimării afective, în special a capacității hedonice.

Retragere socială

(+) Reticent(ă), preferă să fie singur(ă) în loc să se afle în compania altora; reticența mare față de implicarea socială; evitarea contactelor și a activităților sociale; lipsa de inițiativă în contactele sociale.

Ahedonie

(+) Ahedonic(ă), îi lipsește bucuria, plăcerea implicării și a energiei investite în experiențele vieții; incapacitatea de a simți plăcere și de a fi interesat de diverse activități.

Evitarea intimității

(+) Evitant(ă), se ferește (evită) de relațiile apropiate sau sentimentale, de cele care presupun atașamentul interpersonal și relațiile intime de natură sexuală.

ANTAGONISM

(+) *ANTAGONIC(Ă)* crează un dezacord între sine și alte persoane prin importanța de sine exagerată, cu pretenția de a fi tratat într-un mod special, antipatia profundă față de ceilalți însoțită de lipsă de sensibilitate față de nevoile și sentimentele lor sau abilitatea de a-i folosi în scopul propriei ascensiuni.

Caracter manipulator

(+) Manipulativ(ă), machiavelic(ă) prin utilizarea diverselor subterfugii pentru a-i influența sau controla pe ceilalți; utilizarea seducției, a farmecului personal, volubilității sau fățărniciei pentru a-și atinge scopul.

Caracter necinstit

(+) Necinstit(ă), lipsit(ă) de onestitate și predispus(ă) spre înșelătorie; crează o imagine falsă despre sine; înfrumusețează sau inventează evenimentele relatate.

Grandomanie

(+) Egocentric(ă), crede că este superior celorlalți, motiv pentru care trebuie răsplătit printr-un comportament special; are sentimentul că are drepturi speciale; condescendență față de alții.

DEZINHIBARE

(+) *DEZINHIBAT(Ă)*, este orientat(ă) către obținerea recompensei imediate, care generează un comportament impulsiv, dominat de judecățile, senzațiile și stimulii de moment, fără a lua în considerare experiențele din trecut sau consecințele acestui comportament.

Iresponsabilitate

(+) Iresponsabil(ă), ignoră angajamentele luate și este incapabil de a-și onora obligațiile financiare și de altă natură; lipsa de respect față de/și nepăsarea privind onorarea înțelegerilor și promisiunilor; lipsa de grijă față de bunurile celorlalți.

Impulsivitate

(+) Impulsiv(ă), acționează sub impactul momentului, ca răspuns la stimuli imediați; acționează pe moment, fără un plan sau fără a se gândi la consecințe; dificultate în stabilirea și realizarea unor activități planificate; sentimentul de presiune și un comportament de auto-vătămare atunci când se află sub influența disconfortului emoțional.

Distractibilitate

(+) Imprăștiat(ă), cu dificultatea de a se concentra și focaliza asupra unei sarcini; atenția este cu ușurință distrasă de stimuli externi; dificultatea de a menține un comportament orientat către un obiectiv, care cuprinde atât planificarea cât și îndeplinirea sarcinilor.

PSIHOTICISM

(+) *PSIHOTIC(ă) cu manifestarea unui spectru larg de comportamente și elemente cognitive bizare, excentrice sau neobișnuite, nevalidate cultural, care cuprind atât procesul (ex: percepție, disociere) cât și conținutul (ex: credințe).*

Convingeri neobișnuite

(+) Fantezist(ă) cu credința că deține capacități neobișnuite cum ar fi citirea gândurilor, telechinezia sau fuziunea gândire acțiune, trăirea neobișnuită a realității, inclusiv experiențe de tip halucinator.

Excentricitate

(+) Bizar(ă), cu un comportament, aspect și/sau vorbire ciudate, neobișnuite, bizare; idei stranii și impredictibile; spune lucruri neobișnuite sau inadecvate.

Dereglare perceptivă

(+) Neobișnuit(ă) în conduite, cu procese ale gândirii și trăiri bizare sau neobișnuite, cum ar fi depersonalizarea, derealizarea și disocierea; trăiri complexe ale stării somn-veghe; sentimentul de control al gândirii.

MISCELLANEA

(+) *Asumarea de riscuri ridicată; Limitare afectivă ridicată; perfecționism rigid ridicat; Perseverare ridicată; Suspiciune ridicată; Nevoia de atenție ridicată; Duritate ridicată; Deprimare ridicată; Ostilitate ridicată.*

Asumarea de riscuri

(+) Necugetat(ă), se angajează în activități periculoase, riscante și potențial auto-distructiv, fără a fi necesar și fără a ține cont de consecințe; lipsa de conștientizare a propriilor limite și negarea realității pericolului la care se supune; urmărirea necugetată a scopurilor, fără a ține cont de gradul de risc pe care îl implică.

Limitare afectivă

(+) Indiferent(ă), are o reacție redusă la situații cu încărcătură emoțională; trăire și exprimare emoțională redusă; indiferență și atitudine rezervată în situațiile de participare la activități cotidiene.

Perfecționism rigid

(+) Perfecționist(ă) cu insistența rigidă ca toate lucrurile să fie ireproșabile, perfecte și fără erori sau defecte, atât în ceea ce privește activitățile individului cât și ale celorlalți; sacrificarea datei limită de predare pentru a fi sigur de corectitudinea fiecărui detaliu; credința că există un singur mod corect de a realiza lucrurile; dificultatea de a-și schimba ideile și/sau punctele de vedere; preocuparea privind detaliile, organizarea și ordinea.

Perseverare

(+) Persistent(ă) în efectuarea unor sarcini sau într-un anumit mod de a realiza activitățile, mult timp după ce acel comportament a încetat să fie funcțional sau eficient; continuarea manifestării aceluiași comportament în ciuda eșecurilor repetate sau a dovezilor clare că trebuie oprit.

Submisivitate

(+) Supus(ă), își adaptează exagerat comportamentul la interesele și dorințele reale sau presupuse ale celorlalți, chiar și atunci când acest lucru intră în contradicție cu propriile interese, nevoi sau dorințe.

Suspiciune

(+) Suspicios(oasă), se așteaptă și este sensibil la semnele care sugerează intențiile negative sau de vătămare din partea celorlalți; îndoiește în ceea ce privește loialitatea și fidelitatea celorlalți; sentimentul că este rău tratat, folosit și/sau persecutat de ceilalți.

Nevoia de atenție

(+) Demonstrativ(ă), se angajează în comportamente menite să îl/o facă remarcant(ă) și să devină centrul atenției și admirației celorlalți.

Duritate

(+) Crud(ă), nu este preocupat(ă) de sentimentele și problemele celorlalți; îi lipsește sentimentului de vinovăție sau de remușcare cu privire la efectele negative sau periculoase ale acțiunilor sale asupra celorlalți.

Deprimare

(+) Deprimat(ă), pesimistă, cu trăiri frecvente de tristețe, nefericire profundă și /sau de lipsă de speranță; dificultatea revenirii din această dispoziție și sentimente profunde de rușine și / sau vinovăție; sentimente de inferioritate precum și ideea sau comportament suicidar.

Ostilitate

(+) Ostil(ă), trăiește sentimente persistente sau frecvente de mânie sau iritabilitate la glume sau jigniri minore; comportament egoist, imoral sau răzbunător.

ÎNREGISTRARE DATE PID-5^{A FULL}

Pentru scorare manuală & cercetare

1. Se creează o bază de date în care fiecare item al chestionarului **PID-5^{A full}** se definește ca o variabilă numerică cu rădăcina PID (PID1, PID2, SPM3 PID224) la care se adaugă variabilele socio-demografice.
2. În baza de date, pentru toți itemii, se introduc valorile pe scale ale răspunsurilor oferite de fiecare subiect (foarte fals = 1, uneori fals = 2, uneori adevărat = 3, foarte adevărat = 4).
3. După introducerea în baza de date a valorilor bifate pe chestionar și salvarea bazei de date ("Nume_bazadatePID-5_0.sav") se verifică corectitudinea datelor introduse pentru identificarea eventualelor erori de înregistrare (11, în loc de 1; 22 în loc de 2 etc.) În SPSS se pot verifica prin: *Analyze - Descriptive statistics – Frequencies, Minimum si Maximum*).
4. În aceeași bază de date se introduc și valorile la celelalte probe psihologice sau alte variabile luate în calcul în designul de cercetare și se calculează scorurile pe factori la acest probe psihologice/ variabile.
5. Se trimite baza de date corect completată la adresa tconst@uaic.ro solicitând verificarea consistenței interne și calcularea scorurilor pe factori.

Pentru scorare automată & generare profil psihologic

Chestionarul PID-5^{A full} poate fi aplicat și în format electronic (on-line), prin invitații e-mail trimise de pe platforma **PsihoProfile** (www.psihoprofile.ro). Detaliile succinte referitoare la utilizarea PsihoProfile se găsesc la adresa <https://goo.gl/4vXNFY> sau pe pagina web <http://www.psihoprofile.ro/Public/Viitorul>.

Dacă se dorește aplicarea chestionarului în format imprimat (creion-hârtie) și înregistrarea ulterioară în baza de date PsihoProfile (alături de chestionarele aplicate on-line), după logarea pe PsihoProfile, în secțiunea **EVALUARE - Aplică chestionare – (selectează) PID-5^{A full} - Introdu răspunsuri**, pot fi introduse datele de pe chestionarele aplicate în varianta imprimată.

La finalul cercetării (după aplicarea/ înregistrarea tuturor chestionarelor), pentru a avea acces la baza de date cu toate chestionarele completate (on-line - introduse automat sau imprimat - introduse manual), se va trimite un e-mail la adresa tconst@uaic.ro pentru a solicita baza de date, precizând: *Numele si prenumele studentului/ cercetătorului* (clientului PsihoProfile, cel care a oferit spre completare chestionarul), *Denumirea chestionarului/ chestionarelor aplicate*, intervalul în care au fost culese datele și numărul aproximativ de persoane evaluate. Ca răspuns la acest e-mail se va primi o bază de date în format Excel sau SPSS cu toate chestionarele completate (itemi și scoruri pe factori).

Citare utilizare PID-5^{A full}

Descriere instrument

(de introdus în secțiunea *Metodologia / Designul cercetării: Instrumente utilizate*)

Inventarul de personalitate **PID-5^{A full}** (Personality Inventory for DSM-5), permite evaluarea posibilităților tendințe dezadaptative sau disfuncționale ale unei persoane și a fost dezvoltat sub egida APA (American Psychiatric Association - <https://tinyurl.com/APA-PID-5-Adults>), pentru a fi folosit în paralel cu interviul inițial al pacientului și pentru monitorizarea evoluției pacientului. Versiunea în limba română a Chestionarului PID - 5^{A full} (Constantin, Nicuță & Grădinaru, 2021) este formată din 224 de itemi (asertiuni) și asigură evaluarea a 25 de trăsături dezadaptative (+ 5 domenii de evaluare/ meta-factori) dintre care 10 trăsături dezadaptative nespecifice unui domeniu (*asumarea de riscuri; limitare afectivă; perfecționism rigid; perseverare; submisivitate; suspiciune; nevoia de atenție; duritate; deprimare; ostilitate*) și alte 15 trăsături dezadaptative grupate în cinci domenii/ trăsături negative (polul negativ) a celor cinci factori ai personalității ai *Big Five Model*: **AFECT NEGATIV** (*Nevrozism +*), **DETAȘARE** (*Introversiune –*), **ANTAGONISM** (*Agreabilitate –*), **DEZINHIBARE** (*Conștiinciozitate –*) și **PSIHOZĂ** (*Deschidere +*).

Pentru citare:

(Constantin, Nicuță & Grădinaru, 2021).

Constantin, T., Nicuță, E. G., & Grădinaru, D. (2021). Psychometric properties of the Personality Inventory for DSM-5 in a Romanian community sample. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*, 21(1).

Bibliografie:

Krueger, R. F., Derringer, J., Markon, K. E., Watson, D., & Skodol, A. E. (2012). Initial construction of a maladaptive personality trait model and inventory for DSM-5. *Psychological Medicine*, 42, 1879-1890.

Hyatt, C. S., Maples-Keller, J. L., Crowe, M. L., Sleep, C. E., Carter, S. T., Michopoulos, V., ... & Powers, A. (2021). Psychometric properties of the personality inventory for DSM-5-brief form in a community sample with high rates of trauma exposure. *Journal of Personality Assessment*, 103(2), 204-213.

Al-Dajani, N., Gralnick, T. M., & Bagby, R. M. (2016). A psychometric review of the Personality Inventory for DSM-5 (PID-5): Current status and future directions. *Journal of personality assessment*, 98(1), 62-81.

Maples, J.L., Carter, N., Few, L.R., Crego, C., Gore, W.L., Samuel, D.B., Williamson, R.L., Lynam, D.R., Widiger, T.A., Markon, K.E., Krueger, R.F., & Miller, J.D. (2015). Testing whether the DSM-5 personality disorder trait model can be measured within a reduced set of items: An item response theory investigation of the Personality Inventory for DSM-5. *Psychological Assessment*, 27, 1195-1210.